

Tisztelt ünneplő közönség, hölgyeim és uraim!

Március 15-e van ismét, és mi újra itt vagyunk Petőfi Sándor csodálatos szobránál. Több évtizeden keresztül, március idusán – pozsonyiak és vidékről érkezettek – a „MI PETŐFINKNÉL” gyűlünk össze, hogy megemlékezzünk a márciusi forradalomról és a magyar nemzet Szabadságharcáról. Évente tesszük ezt, mert büszkéek vagyunk múltunkra, történelmünk dicső eseményeire – nemzetünkre. Mert büszkéek vagyunk Petőfi Sándorra, illetve Pozsony szülőltje, Radnai Béla szobrászművész gyönyörű alkotására. Ugyanolyan lelkesedéssel szeretjük és ünnepeljük a nagy költőt és szabadságharcost, mint tették azt a pozsonyi polgárok a XIX. század második felében, majd a XX. Század kezdetén is, amikor ezt a nagyszerű szecessziós emlékművet fölavatták 1911-ben.

A magyar nép emlékezetében a forradalom és a Szabadságharc szorosan összeforrt Petőfi Sándorral, akinek élete és alkotása nemzetünk szabadság utáni vágyának megtestesítője. Mindannyian tudatosítjuk, hogy történelmünk keserves és kiemelkedő eseményei, amelyekről, évről-évre megemlékezzünk, egyértelműen bizonyítják azt, hogy nemzetünk számára a szabadság és a függetlenség a legbecsesebb érték – amiért ha kell, meg is tudunk küzdeni.

Hölgyeim és uraim!

Több mint ezeréves történelmünkön végigvonulnak a gyászos és örömteli események. Nemzetünk mindig átvészelte a megpróbáltatásokat és többszöri összeomlás után is talpra tudott állni, mert nem mondott le az élethez való jogáról, önazonosságáról, a szabadságról és a függetlenségről. Volt tatárdúlás, volt mohácsi vész és volt világosi fegyverletétel. Hiába rendítették meg létünket a tatárok, a törökök majd a Habsburg önkény nyomasztó uralma – hol van már mindez? A történelem süllyesztőjében... Mi viszont itt vagyunk, élünk, dolgozunk és alkotunk. Ahhoz, hogy fejlődjünk és építsük, sőt erősítsük nemzetünket, az energiát kisugárzó és erőt adó történelmi eseményekre kell emlékeznünk.

Március 15-e a magyar nép, az egymást követő nemzedékek szimbólumává vált – a szabadságért és a függetlenségért vívott küzdelem jelképévé. Hatásköre óriási – körülöleli földgolyónkat és elér minden magyart. Több mint 160 éves kisugárzása nem vesztett erejéből. Napjaink küzdelmének, a jogainkért folytatott harcnak éltető ereje. Ez nem véletlen, hiszen most, amikor a közös Európa elvei és szabályai szerint igyekszünk élni, döbbenünk rá arra, hogy március 15-e eszméi és céljai ma is - az unió kötelékében is – mennyire korszerűek.

A márciusi forradalmat megelőzően a nemzet lelke elhalóban volt. A felvilágosodás kora indította el a nemzeti megújodást és megalapozta a reformkort, amely megelőzte március 15-ét, és értelmet adott a forradalomnak, a Szabadságharcnak. Március 15-én, a népek tavaszának nevezett sorsfordító időszakban a magyar nemzet elindult a szabadság útján. A szabadságharcosok egy teljes éven keresztül küzdöttek a túlerővel szemben, a nemzet és az ország függetlenségéért. A reformkor és a forradalom nagyjainak - Kossuthnak, Széchenyinek, Petőfinek és másoknak neve fémjelzi ezt a korszakot.

Ha jogállamot akarunk építeni, ha az a célunk, hogy szülőföldünket védjük és fölvirágoztassuk, hogy Európa a hazánk legyen - az emberi-, a szabadság- és a kisebbségi

jogokat védő jogrendszerrel kell jogbiztonságot teremteni széles Európa valamennyi népe, nemzeti közössége számára.

„HAZA CSAK OTT VAN, AHOL JOG IS VAN!”

Ez a jelszó vezetett el a forradalomhoz 1848-ban is. Milyen időszerű ez a mondás. És milyen nehéz elérni, megvalósítani.

A reformkor törekvéseit a márciusi ifjak – Irinyi, Petőfi, Jókai, Vasvári és Bulyovszky – 12 pontba foglalták, amit talán a forradalom legcsodálatraméltóbb politikai alkotásának nevezhetnénk. Mit kívánt a magyar nemzet? „LEGIKÁBB BÉKÉT, SZABADSÁGOT ÉS EGYETÉRTÉST!” Ez „vértelen” forradalmi követelés volt. „SZABADSÁG, EGYEN-LŐSÉG, TESTVÉRISÉG” fölkiáltással zárul a 12 pont. Az emberiség örökérvényű óhaját fogalmazták meg a márciusi ifjak. Néhány pontja ma is időszerű, ma is alkalmazhatjuk. A közös Európában, az unióban „a béke, a szabadság, az egyenlőség, a kölcsönös tisztelet, az egyetértés és testvériség elvének kell érvényesülnie”!

Hölgyeim és uraim!

Hosszú évszázadok után ismét fölébredt a magyar nemzet. Újra rádöbent arra, hogy csak saját erejével védheti meg magát. Az 1849-es dicső tavaszi hadjárat csatái történelmünk nagykönyvének fényes oldalaira kerültek. A forradalom győzelmével újjászerveződött a felvilágosult nemzeti magyar értelmiség – a nemzeti Kossuth, a konzervatív Széchenyi és a republikánus márciusi fiatalok: általuk született meg a modern magyar nemzet. Fokozatosan halmozódott föl a nemzet energiája a felvilágosodástól a nyelvújításon, a Nemzeti Színház, a Nemzeti Múzeum és az akadémia alapításán keresztül a jobbágyfölszabadításig.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Az 1848-49-es Szabadságharc történelmünk utolsó olyan eseménye, amely mozgósította és összefogta az egész magyar nemzetet. Ezen örökség ad erőt nekünk magyaroknak a jelenben és a jövőben. Csak így maradhatunk meg, csak így védhetjük meg szülőföldünket és ősi falvainkat, városainkat. Egy demokratikus értékrenddel fölverteztet közös Európát akarunk építeni. Mi tudjuk, hogy mit jelent a kisebbségi közösségek számára a nyílt, őszinte, – a valódi demokrácia. Csak egy igazi jogállamban – Európában – válhatunk egyenrangú, jogbiztonságot élvező, egyenlő esélyekkel rendelkező állampolgárokká – európolgárokká.

Hölgyeim és uraim!

A múlt fölidézése, a márciusi forradalom sikere és a Szabadságharc hőseinek magatartása vértessen föl bennünket merészséggel, józan és megfontolt magatartással. Minderre most, amikor egy olyan arculat nélküli populista, illetve nemzeti szocialista kormány van hatalmon, amelynek tulajdonképpen nincs helye európai közösségünkben – mérfelett

nagy szükségünk van. Aggodalommal tölt el minden becsületes állampolgárt romboló munkájuk, létünket hatályos jogszabályokkal megnyomorító tevékenységük. A hatalom eltökélt célja nyelvünk, kultúránk és hagyományaink fokozatos megsemmisítése. A szlovák nép hadd védje nyelvét, annak tisztaságát – erre joga van, sőt kötelessége, mert nem tud ellenállni az idegen hatásoknak. De ne a mi magyar nyelvünk rovására, annak vissza-szorításával tegyék ezt! Ne akarjanak ránk kényszeríteni olyan magatartást, amely nem fér össze magyar nemzeti öntudatunkkal! Állandóan résen kell lennünk, és minden eszközzel harcolnunk kell a szélsőséges sovíniszta magyarelles megnyilvánulások ellen. Vessük szívünkbe Wass Albert szavait:

„Csak a vér és a nyelv tudja összetartani az embereket, s a közös múlt emléke. Ha ez megszűnik, fölbomlik a világ ...”

Hölgyeim és uraim!

Nekünk nem szabad csüggednünk! Összetartásra, szoros együttműködésre, az egység kiépítésére kell törekednünk – csak így lehetünk eredményesek. De előbb távolítsuk el a torzalkodást, az ellenségeskedést sorainkból. Megmutattuk már a múltban, hogyha összefogunk, és bölcsen cselekszünk – nagy tettekre vagyunk képesek. Ebben az évben, amikor két fontos feladat előtt állunk, nagy szükségünk lesz józanságra és lelkesedésre. Parlamenti és helyhatósági választások elé nézünk. Nem lehet közömbös számunkra, hogy hány képviselőnk foglal majd helyet a legfelsőbb törvényhozásban és a helyi önkormányzatokban. Célunk, hogy erős, jól fölkészült képvisellel rendelkezünk. Hogy ezt elérjük, még mindannyiunknak sokat kell tenni!

Hölgyeim és uraim!

Itt állunk Petőfi Sándor szobra előtt, amelynek kálváriája hűen szimbolizálja felvidéki magyarságunk szenvedéseit és hanyattatását. Tekintsünk e gyönyörű alkotásra, amely azt a pillanatot ábrázolja, amikor Petőfi otthagyja lantját, hogy kövesse kardjának csatába hívó szavát. Petőfi a magyarság szabadságáért áldozta életét, de nem halt meg nemzetünk számára, mert ahogy ő maga is megjósolta Jövendölés című versében: „...takarjon bár a szemfödél: dicső neve költő fiadnak, anyám, soká, örökkön él.”

Azért emlékezünk március 15-ére itt, Petőfi szobra előtt, hogy erőt merítsünk: ha kell a küzdelemhez, hogy úgy tudjunk élni és harcolni magyarságunkért, mint Ő.

A jövő tervezéséhez, a derűlátáshoz adjon erőt nekünk az 1848-49-es Szabadságharc hőseinek elszántsága és akarata. Erőt ahhoz, hogy a jövő nemzedékeinek tovább adjuk kultúránkat, hagyományainkat, nyelvünket és nemzeti öntudatunkat. Sohase feledkezzünk meg múltunkról, mert csak így leszünk erősek és magabiztosak a jelenben, valamint képesek arra, hogy céltudatosan tervezzük jövőnket.

Pozsony, 2010. március 15.

Duka Zólyomi Árpád